

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 22. decembra 2011 v Bratislave v trestnej veci obvineného **M. P.** pre pokus obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Tr. zák. a iné, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 5 To 140/08, z 8. júla 2008 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného **M. P.** **s a o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4T 54/2007, z 26. marca 2008 bol obvinený **M. P.** uznaný za vinného v bode 1/ z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/ Tr. zák. a v bode 2/ zo zločinu zabitia podľa § 147 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ dňa 29. novembra 2006 v čase od 22.00 hod. do 22.30 hod. vo Z. na ul. N. v byte č. X. na X. poschodí sa v stave stredného až ťažkého stupňa opilsti najskôr v kuchyni vyhrážal zabitím svojej matke **A. P.**, ktorej opakovane hovoril, „musím Ťa zabiť“, pričom na ňu mieril kuchynským nožom s čiernou rúčkou s dĺžkou čepele 21 cm, ktorý vzal zo zásuvky a následne potom, čo poškodená pred ním zo strachu o svoj život utiekla do svojej izby, prišiel za ňou a ako sedela na posteli sa na ňu opakovane najmenej dvakrát zahnal nožom so slovami „musím Ťa zabiť“, pričom ju zasiahol do tváre a krku, čím jej spôsobil tri povrchové rezné rany na tvári vľavo v oblasti líca a ľavej strany krku, ktoré zranenia si nevyžiadali práceneschopnosť presahujúcu 7 dní,

2/ dňa 29. novembra 2006 v čase od 22.00 hod. do 22.30 hod. vo Z. na ul. N. v priestoroch bytu č. X. na X. poschodí v stave stredného až ťažkého stupňa opilsti

opakovane bodol kuchynským nožom R. Š. do oblasti tváre, krku, hrudníka a brucha, pričom mu spôsobil prenikajúce bodné poranenie pečene a srdca, na následky ktorého R. Š. dňa 01. decembra 2006 o 01.30 hod. zomrel.

Prvostupňový súd uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody v trvaní deväť rokov a na výkon trestu odňatia slobody ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej M. Š. škodu vo výške 21 358,50 Sk a poškodenej – V., Krajskej pobočke B. škodu vo výške 56 237 Sk.

Podľa § 73 ods. 2 Tr. zák. uložil obvinenému ústavné ochranné protitoxikomanické liečenie a podľa § 83 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. zhabanie vecí, a to 1 ks kuchynský nôž s bielou rukoväťou a 1 ks kuchynský nôž s čiernou rukoväťou.

Proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica podal odvolanie okresný prokurátor v Banskej Bystrici, do výroku o uznání viny v bode 2/ rozsudku a do výroku o treste a poškodená. Krajský súd v Banskej Bystrici na základe podaného odvolania podľa § 321 ods. 1 písm. d/, písm. e/, ods. 2 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok v bode 2/, celý výrok o treste a výrok o zhabaní vecí.

Rozhodujúc vo veci podľa § 322 ods. 3 Tr. por. obvineného M. P. uznal v bode 2/ vinným z pokusu obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 29. novembra 2006 v čase od 22.00 hod. do 22.30 hod. vo Z. na ul. N. v priestoroch bytu č. X. na X. poschodí po vyhrážkach a napadnutí svojej matky A. P. v ťažkom stupni opilsti šesťkrát bodol kuchynským nožom s čiernou rúčkou s dĺžkou čepele 21 cm R. Š., nar. X., do oblasti tváre, krku, hrudníka a brucha, pričom mu spôsobil aj prenikajúce bodné poranenie pečene a srdca, ktoré poranenia priamo ohrozovali život poškodeného, ktorý 01. decembra 2006 o 01.30 hod. zomrel v dôsledku toho, že pri operácii nedošlo k zisteniu poranenia bránice a srdca.

Podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. uložil obvinenému úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 15 rokov.

Podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. obvineného zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 83 ods. 1 písm. e/, ods. 2 Tr. zák. rozhodol o zhabaní 1 ks kuchynského noža s čiernou rukoväťou o dĺžke čepele 21 cm a vyslovil, že vlastníkom veci sa stal štát.

Podľa § 316 ods. 1 Tr. por. odvolanie poškodenej M. Š. zamietol.

Proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici podal 7. júla 2011 dovolanie obvinený z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

V písomných dôvodoch dovolania uviedol, že v konaní bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu z toho dôvodu, že odvolanie prokurátora proti rozsudku okresného súdu mu nebolo doručené. S dôvodmi odvolania bol prvýkrát oboznámený na odvolacom súde. Nemal z týchto dôvodov možnosť náležite sa pripraviť na obhajobu na pojednávanie o odvolaní a vyjadriť sa k dôvodom odvolania.

Poškodený mu bol veľmi blízky, bol ako brat a v žiadnom prípade, aj keď bol pod vplyvom alkoholu, nemal úmysel ani žiadny motív a dôvod usmrtiť ho. O tom, že ho nemal úmysel usmrtiť svedčí aj fakt, že po konaní sa mu ihneď snažil privolať pomoc.

Nestotožňuje sa s právnou kvalifikáciou konania tak, ako ju ustálil druhostupňový súd. Právna kvalifikácia takto kvalifikovaného skutku totiž predpokladá v prvom rade „úmysel“ páchatel'a usmrtiť iného, pričom sa jedná o subjektívnu stránku zločinu, ktorá u neho preukázaná rozhodne nebola. Opätovne poukazuje na dôvody rozsudku prvostupňového súdu, v ktorých je jasne vyhodnotený ako dôkaz okrem iných aj znalecký posudok znalca z odboru psychiatrie MUDr. L. N. a MUDr. J. V., týkajúci sa skúmania jeho osoby, ktorí tento posudok potvrdili aj svojimi svedeckými výpoveďami a z ktorých jednoznačne vyplýva, výslovne, že znalec nepredpokladá, že u obvineného bol úmysel zabiť poškodeného, resp. znalec jeho úmysel zabiť poškodeného vylúčil.

Poukázal na znalecký posudok z odboru súdneho lekárstva a na vyjadrenie znalca MUDr. D., ktorý sa jednoznačne vyjadril v tom zmysle, že poškodený ubodaný na smrť rozhodne nebol. Počas hospitalizácie poškodeného došlo k zrejme pri zvolených chirurgických postupoch lekárov k pochybeniu. Smrť poškodeného v prípade zodpovedného postupu lekárov pri ošetrení poškodeného nemusela vôbec nastať. Táto skutočnosť sa uvádza aj v skutkovej vete. Smrť poškodeného nastala nedbanlivostným konaním niekoho úplne iného – ošetrojúcich lekárov poškodeného. Má za to, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní postupoval jednostranne, len na základe odvolania prokurátora, ktorému bezvýhradne vyhovel. Všetky vykonané dôkazy vyhodnotil následne v jeho neprospech, nesprávne rozhodol o prísnejšej právnej kvalifikácii, hoci paradoxne zmenil skutkovú vetu predmetného skutku. Pre svoje rozhodnutie zjavne nepotreboval vykonať žiadne iné dôkazy, rozhodol jednostranne bez toho, aby bol ešte pred verejným zasadnutím vo veci riadne oboznámený s dôvodmi odvolania prokurátora a aby sa k týmto mohol náležite vyjadriť a brániť sa. Odvolací súd nesprávne právne posúdil predmetný skutok, hoci v jeho konaní zjavne absentuje tak úmysel, ako aj akýkoľvek motív dopustiť sa zločinu vraždy.

Navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie v časti, ktorým bol v bode 2/ rozsudku uznaný za vinného z pokusu obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 14 ods. 1, § 145 ods. 1 Tr. zák. a vo výroku o treste.

Krajský prokurátor v Banskej Bystrici sa podrobne vyjadril k jednotlivým dôvodom dovolania. K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. uviedol, že krajská prokuratúra zaslala súdu potrebný počet kópií odvolania, preto je predpoklad, že dovolanie bolo zaslané aj obvinenému. Aj keby zaslané nebolo, dôvody dovolania boli oboznámené na verejnom zasadnutí, ak chcel obvinený čas na prípravu, aby sa mohol vyjadriť k odvolaniu, mal požiadať o odročenie verejného zasadnutia. Poukázal na to, že v odvolaní túto skutočnosť ohľadne porušenia práva na obhajobu neuviedol. K dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g/, písm. i/ Tr. por. uviedol, že krajský súd jeho konanie na rozdiel od obžaloby nekvalifikoval ako konanie v priamom úmysle, ale nepriamom úmysle. Poukázal na znalecký posudok MUDr. V., ktorý uviedol, že pre poškodeného bodná rana do brucha s následným poranením ľavého laloka pečene bola smrteľná.

Navrhol, aby dovolací súd v zmysle ustanovenia § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie M. P. odmietol.

Poškodená A. P. vo vyjadrení uviedla, že voči dovolaniu nemá žiadne výhrady a súhlasí s ním.

Poškodená M. Š. vo vyjadrení uviedla, že ako môže obvinený tvrdiť, že je nevinný, keď úmyselne bodol a porezal jej syna na viacerých miestach a jeho konanie bolo úmyselné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní obvineného skúmal procesné podmienky pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu (§ 368 ods. 1 Tr. por. a § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom obhajcu (§ 369 ods. 2 písm. b/ a § 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.), že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti dovolania (§ 374 ods. 1 a ods. 2 Tr. por.). Okrem toho zistil, že bola splnená aj podmienka dovolania podľa § 372 Tr. por., veta prvá, keďže obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo a podal riadny opravný prostriedok.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preštudovaní spisového materiálu dospel k záveru, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por. (§ 382 písm. c/ Tr. por.).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

V súlade s § 385 ods. 1 Tr. por. je dovolací súd viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené.

Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu, ktorý je určený k náprave v zákone výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných pochybení, čo celkom zreteľne vyplýva z konštrukcie jednotlivých dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. a/ až písm. l/ Tr. por., resp. aj z ustanovenia § 374 ods. 3 Tr. por. Ako už aj z vyššie uvedeného vyplýva, neslúži teda k revízii a náprave skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, upravovať alebo meniť iba súd odvolací (§ 322 ods. 3, § 326 ods. 5 Tr. por.). Samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení dovolací súd nemôže skúmať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie okolností potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže vykonať dovolací súd len v obmedzenom rozsahu potrebné vyšetrovanie podľa § 379 ods. 2 Tr. por.

K uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. najvyšší súd uvádza, že právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, zabezpečuje rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátora na druhej strane. Právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu.

Zákon pre uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá len zásadné porušenie práva na obhajobu (teda nie každé porušenie práva na obhajobu). Zo spisového materiálu najvyšší súd zistil, že v spise sa nenachádza úprava na doručenie odvolania krajskej prokuratúry na vyjadrenie obvinenému. Najvyšší súd sa v tomto smere stotožňuje s dôvodmi, prečo nie je daný dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/, ktoré uviedol krajský prokurátor vo vyjadrení k dovolaniu. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí konanom 8. júla 2008 vyplýva, že obvinený a jeho obhajca boli prítomní na verejnom zasadnutí. Na verejnom zasadnutí bolo oboznámené odvolanie krajského prokurátora v Banskej Bystrici. V konečných návrhoch sa k odvolaniu krajského prokurátora vyjadrili obvinený aj obhajca. Nenamietali porušenie práva na obhajobu, nežiadali o poskytnutie lehoty na prípravu k vyjadreniu k dovolaniu krajského prokurátora. Predvolanie na verejné zasadnutie im bolo doručené mesiac pred konaním verejného zasadnutia. Prokurátor zahlásil odvolanie priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 26. marca 2008. Vzhľadom na konštatované skutočnosti, aj keď bolo porušené právo obvineného na obhajobu tým, že mu nebolo doručené odvolanie

krajského prokurátora na vyjadrenie, nejde o zásadné porušenie práva na obhajobu, pretože obvinený vedel, že krajský prokurátor podal proti rozhodnutiu prvostupňového súdu odvolanie už na hlavnom pojednávaní, bol s odvolaním krajského prokurátora oboznámený na verejnom zasadnutí, nie je naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je daný v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na inom nesprávnom hmotnoprávnom posúdení. Dovolanie je teda určené **k náprave právnych chýb** rozhodnutia vo veci samej, pokiaľ tieto chyby spočívajú v právnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie nesprávne právne posúdenie zisteného skutku alebo nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia.

Právnym posúdením skutku sa rozumie jeho hmotnoprávne posúdenie. Podstatou právneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, t. j. Trestného zákona na skutkový stav, ktorý zistil súd. Najvyšší súd môže rozhodnutie súdov nižších súdov zmeniť, ak zistí, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že išlo o iný trestný čin.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie porušenie ustanovení Trestného zákona alebo nesprávne použitie iných právnych predpisov (napr. Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka).

V prípade uplatneného dovolacieho dôvodu je potrebné rozlišovať medzi zavinením a následkom. Podstatné pre posúdenie úmyslu páchatel'a nie sú vyjadrenia obvineného o jeho vzťahu k poškodenému a tvrdenie, že nemal motív a dôvod usmrtiť poškodeného. Podstatným spôsobom pre posúdenie konania obvineného je spôsob vedenia útoku (bodné a rezné rany) a miesto, na ktorý bol útok vedený (hrudník, pečeň) a množstvo útokov na telo poškodeného. Znalci z odboru psychiatrie sa nemôžu vyjadrovať k úmyslu obvineného v tom smere, či predpokladajú alebo nepredpokladajú, že u obvineného bol alebo nebol úmysel zabiť poškodeného alebo dokonca vylúčiť úmysel obvineného zabiť poškodeného. Ide o otázku právnú a znalci sa nemôžu vyjadrovať k otázke zavinenia. Nie je potrebné pre posúdenie subjektívnej stránky vyhodnocovať, či následok – smrť nastal v dôsledku konania obvineného alebo v dôsledku porušenia povinnosti ošetrojúcich lekárov. Krajský súd

túto skutočnosť vyjadril v právnej kvalifikácii konania obvineného, keď jeho konanie kvalifikoval ako pokus trestného činu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. Najvyšší súd môže len zmeniť právnu kvalifikáciu konania obvineného na základe zisteného skutkového stavu v predchádzajúcich konaniach súdov, ak by bola v rozpore s ustanoveniami Trestného zákona. Zistený skutkový stav ale nemôže meniť. Preto nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ možno uplatniť len v prípade, ak dôjde k porušeniu zákonných ustanovení upravujúcich vykonanie jednotlivých dôkazných prostriedkov. Nemožno ním však napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu (jeho vecnosť obsahom správnosť). Najvyšší súd konštatuje, že nie je naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/.

S poukazom na konštatované skutočnosti a dôkazy Najvyšší súd Slovenskej republiky postupoval v súlade s ustanovením § 382 písm. c/ Tr. por. a dovolanie obvineného odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 22. decembra 2011

JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová